

el consequenties

ke gemeenschap. belijden. En zoo nische kerk ooringediend. n aanvaard? Of ? Dan moet ik mis als accoord Want dan hoor ot die kerkelijke weten blijft vrij.

heegaat, krijgt s. Als er iemand h de kerk niet kter der belide- andere belijders moeten ze vast- door een in den behoort.

aangaan eener bij: kwestie-

ft een jongsten heer (of dame?) wil wedden: blijft nauwelijks edeclasseerd tot

eede doen? Tot eelkerken! Zal ink? jaar nog preekt

chthebbers deze r de schijn-wel-

zou inzake dat aangaan.

edt dd. 16 Oct.

o kant aan de

ed. Chr. Radio-

isatie, die Chris- (cursussen over onderamen heeft eilijkheden ge- deel bericht:

anderhalf jaar „vergaderd en Nederlandsche rigen.

dagelijksch be- s steeds, dat de moeten hebben tevens, dat de „en cursusge-

meenden een- C.R.V. niet kon

en geen oplos- te vinden. itzendingen der

erkzaam om te arin zoo moge- deze zaak kan

ring van direc- den te Utrecht 31, des n.m. te r en secretaris.

ndy, voorzitter. , secretaris.

ogelijk makend Chr. Radio-Ver.

N.C.R.V. zend- uitzendingen te s bereid, beide a de C.R.L. in, che verzorging r rekening van

oet alles geven, tie zonder uw oet worden en die gij betalen N.C.R.V. niet de wijze, waar- erantwoordelijk egens de luiste- recht van veto verklaard, dat oodzakelijkheid

de leden ver- der gelden. Het sch der C.R.L., n laste van de zelfstandig te

het, er niet in ren der C.R.L. van deze twee twoordelijkheid n blijft bereid.

opnieuw overleg te plagen; binnen de grenzen, door zijn verantwoordelijkheid gesteld, wil het gaarne in ieder opzicht aan de C.R.L. tegemoet komen.

Wij zijn dankbaar, dat het Bestuur der Radio-Vereeniging zich eens publiek heeft verdedigd op deze toch wel heel zachtmoedige manier. Zelf den stoel klaarmaken, en dan een ander erop laten zitten zonder één woord te mogen spreken — dat is toch wel wat veel gevraagd. Zelf alles moeten betalen met het geld van de gemeenschap, en dan een heel klein deel van die gemeenschap te laten regeren in het huis der betalers, onvoorwaardelijk, — dat is toch al te kras? En dat in een tijd, waarin het gevaar niet denkbeeldig is, dat op dien stoel neergezet worden menschen, die niet alleen het standpunt der N.C.R.V. in den omroep publiek hebben bestreden, doch ook den confessionneelen grondslag der vereeniging de facto niet erkennen. Zulke menschen zitten immers tegenwoordig ook op het gestoelte der voorlichters der christelijke gemeenschap? Het is jammer, dat er nog altijd intellectueelen zijn, die den hand aan het „gemeene volcxken“ zóó weinig voelen trekken of begeven, dat zij er in kunnen slagen, overigens goedbedoelende menschen te suggereren, dat de N.C.R.V. als volks-vereeniging afstand had moeten doen van rechten, die een ook minimaal ontwikkeld zelfrespect met 't primitiefste rechtsgevoel niet kan prijsgeven.

Ik zou wel eens willen weten of de curatoria, modamina, etc., onder welke bestuur, of in welke kring de ondertekenaars van het communiqué der C.R.L. met wie achter hen staan, in hun gewone beroep arbeiden, zóó een inmenging van vreemden met totaal verlies van de eigen rechten der huishouders ooit zou duldten. Ik heb wel eens andere geruchten gehoord.

Het is jammer, ook voor andere dingen, dat de N.C.R.V. zonder het te verdienen, in het hoekje der onwilligen gezet wordt, dat tusschen „intellect“ en „volk“ een breuk gemaakt wordt door het intellect. Natuurlijk is dat niet de schuld van de ondertekenaars persoonlijk, en ook ligt het niet in het stuk zelf. Maar om den indruk, dien hun persbericht zonder twijfel vestigen zal, is het mij ditmaal te doen. Die indruk lijkt mij gevaarlijk voor de goede verstandhoudingen en verbandhoudingen.

„Kwestie-Lisse“.

Het geval-Lisse blijft de pers nog bezighouden. Het is een troost, dat de ethische „Oog-en-Oor“-redacteur van het „Algemeen Weekblad“ de opvatting van Prof. Waterink „christelijk“ vindt; immers diens bestrijders heeten „christelijker“. Ik begrijp wel niet, hoe een comparatief van „christelijk“ mogelijk is, doch ben met het feit, dat ons blad een christelijke opvatting verdedigde, heel blij. Niet iedereen vindt intusschen „De Reformatie“ in dezen „christelijk“. Docent J. J. v. d. Schuit zegt in „De Wekker“:

deze Reformatie nemen natuurlijk Gods Woord en de Gereformeerde confessie, pardon, nemen een handvol vuil en smijten het naar de Christelijke Gereformeerde Kerk.

Het kan mij spijten, dat een hoogstaand blad als „De Heraut“ ook dit vuil nog wil oprapen.

Het blad spreekt, mirabile dictum, van „lux“:

Neen, de heiligheden des Heeren zijn wat anders dan de roep van prof. Waterink: „des Heeren tempel, des Heeren tempel is deze“ (De Gereformeerde Kerken, D.E. kerk van Christus, D.E. openbaring van het lichaam van Christus)! Prof. Waterink moge zich deze luxe permitteeren, maar zoo goedkoop zijn de heiligheden des Heeren niet.

Ik denk, dat de Apeldoornsche docent vergeten is, wat de curator, Ds Hilbers, eens in Apeldoorn heeft beweerd over de chr. geref. kerk; de heiligheden des Heeren werden door den curator zeer goedkoop geleverd, volgens den docent, maar die „vlucht“ dan ook weer „uit het concrete“. Een bekende tirade ontbreekt niet:

Verder op het geschrift van prof. Waterink in te gaan, wensch ik niet. Er zijn in het leven dingen, waardoor men zich zelf zou kunnen blameeren, door er te veel aandacht aan te geven.

Hoezeer deze schrijver over zichzelf heenbuitelt, blijkt wel hieruit, dat hij in het principiële geding het toch wel eens moet zijn met Prof. W.:

Ik wil de kwestie of dit vertegenwoordigen kerkrechtelijk en historisch juist is te achten, gaarne ter beoordeling overlaten aan anderen. Onze Hoofdredacteur heeft daarop reeds gewezen in „De Wekker“ van gepasseerde week.

Onze lezers weten het al.

En nu nog een tweede buiteling. Eerst zegt de docent (en hier haalt hij een streep door vele jaargangen van „De Wekker“):

wij zouden niet gaarne schrijven, dat de Gereformeerde Kerken in zonde leven, ook al zou ik met Luther moeten zeggen: „gij zijt van een anderen geest dan wij“.

En vervolgens wordt dan een paar regels verder dit gezegd:

En wanneer men mij tenslotte vraagt: hoe definieert gij dan de positie der Christelijke Gereformeerde Kerk tegenover de Gereformeerde Kerken? Ik antwoord met een heenwijzen naar een woord van prof. Lindeboom (Bezwaarschrift 1905): onze positie kan der-

halve door geen ander beginsel bepaald worden dan door dit, dat de leer, die in de Gereformeerde Kerken wordt voorgestaan, evenmin te vinden is in de Heilige Schrift als in de gereformeerde symbolen en dat zij evenzeer tegen de Heilige Schrift als tegen de gereformeerde symbolen struift.

En dit noemt de geachte schrijver dan niet „in zonde leven“.

De confessie zegt het anders.

Overigens zullen we de kwestie-1905 maar niet openhalen; dat is al ettelijke malen gedaan. Als ik het goed begrip, zou de docent het zeer gepast van ons vinden, als wij over 26 jaar (1931 is 26 jaar na 1905) eens de Chr. Geref. Kerk gingen bestoken, laat ons eens zeggen met zinnigjes uit het bezwaarschrift van br. Buter tegen Ds Berkhoff...

Gelukkig heeft onze pers zulke wetenschapsverdoezeling niet uitgehaald.

Sommige chr. geref. volksvoorlichters toonen zelfs, niet te kunnen lezen, en niet te hebben gelezen. Het eerste blijkt 't geval bij Ds v. d. Molen, chr. geref. pred. te Rotterdam. Deze heeft van Prof. W. den volzin gelezen:

Dit lijkt mij het foutieve, dat men verwacht het begrip een groep Christenen en het begrip Kerk van Christus.

en roept dan uit:

Leest ge goed, dat het ambt in onze kerk niet mag erkend worden? Mij dunkt, men mag nu ook niet langer den Doop, in onze Kerk bedienend, blijven erkennen. Wij zijn immers maar een groep Christenen, doch geen Kerk van Christus?

Blijkbaar heeft de geachte schrijver er niets van begrepen; ons blad maakte verschil tusschen handelingen, vriendelijkheden, die men buiten de kerkelijke samenkomsten (een groep christenen) en daar binnen al of niet verrichten mocht.

En op dit deplorabele misverstand bouwt dan Ds Jongeleen („Chr. Geref. Kerkbode“ Groningen e.a.) weer nieuwe huizen. Hij schijnt zelf van ons blad niets gelezen te hebben, spelt zelfs den naam van onzen mederedacteur verkeerd. En zucht dan ook:

Bij het lezen van dit woord van prof. Waterink, dacht ik aan de woorden die mij eens werden toegevoegd door een vrouw, die het zeer vreeselijk vond, dat ik tot de Anti-Revolutionaire partij behoorde, wat de politiek aangaat.

Zij voegde mij toe: „Dominé, gij zijt Doleerend en Roomsch“.

En ik denk, als die vrouw leest, wat prof. W. nu weer over de Christelijke Gereformeerde Kerk geschreven heeft, zij zal zeggen: „Ziet gij wel, dat ik gelijk heb“.

En toch heeft Prof. W. gesproken wat ook Ds Hilbers, en „De Wekker“ zegt, en..... Ds Jongeleen.

Concreet worden weigert men, en DAAROM komt er geen vrede. Men gelooft zichzelf niet meer en valt zich ook niet af. Niet onze twisten zijn ons ongeluk, ons lusikken van ons eigen als eed geïmprementeerde woord — dat is de ramp van onze samenleving.

Historiebeschrijving of dogmatisch inzicht?

Het Chr. Geref. Jongelingsblad „Luctor et Emergo“, schrijft een recensie over Biestervelds Geref. Kerkboek (2e dr., bezorgd door Prof. Hoekstra). Toekomende aan de passage, waarin de bekende uitdrukking van het doopsformulier (de kinderen „in Christus geheiligd“) toegelicht wordt in het boek, zegt de recensent:

In Christus geheiligd kan (n.l. volgens het boek van Biesterveld) niet anders beteekenen „dan een wezenlijk in Christus ingeplant en dus heilig zijn“. (blz. 175) En dan weer die opheffing der dingen: Dit zegt niet, dat nu alle gedoopte kinderen wedergeboren zijn (blz. 175). De lezers zullen daarmee rekening moeten houden; zij weten, dat wij over die dingen anders denken. Wij vinden 't jammer, dat dit boek op dit standpunt staat.

't Is weer de oude kwestie: hier wordt beweerd, dat de Geref. schrijver een eigen meening inlegt in het formulier. De schrijver zelf meent evenwel, dat het formulier door hem in zijn eigen historische bedoeling is ontvouwd. Wil de Chr. Geref. pers iets bereiken, dan moet ze bewijzen, dat de geschiedenis onjuist beschreven werd.

K.S.

BOEKBESPREKING

Volgens gewoonte doet de Redactie aankondiging van de navolgende tijdschriften, brochures e.d., die in de maand September ontvangen zijn:

de wekelijksche afleveringen van De Christelijke Illustratie „De Spiegel“ (Uitg. N.V. Gebr. Zomer en Keunings Uitg. Mij., Wageningen) waarin, behalve de gewone illustratie-rubrieken, een groot aantal verhalende bijdragen (K. M. Muller, Een kleine Tyrant; K. Albers, Uit zwakheid kraacht; J. A. Visscher, Het geheim van het Sneeuwland; G. Hooghout, De Bullebak; Matthijs Martien, De tweede Moeder; J. C. de Koning, Moeder; A. v. Tarhorst, Moed) en artikelen over: De Hoofdsteden

van Europa, Reuzeboomen in Californië, Van scherpe klauwen en scherpe oogen, Ghandi en de rondetafel-conferentie;

de wekelijksche afleveringen van „De Schoolkrant“ voor de Chr. Scholen in Nederland, onder redactie van J. C. de Koning te Hillegom (Gebr. Zomer en Keunings Uitg. Mij., Wageningen), met artikelen over 31 Augustus 1931, Moedelijke dagen in het buitenland, De Nautilus, De Volkenbond in Genève, De onthulling van het Lorentz-monument e.a., alle geschreven in voor kinderen bevattelijke vorm en zeer geschikt om hun belangstelling in het actuele te verlevendigen;

Ons Blad, Evangelisatie-maandblad voor jongens en meisjes, (Uitg. Johs. Vlaanderen Oldenzaal, 1e Oosterparkstraat 212, Amsterdam-O.), waarin een artikel over De Schepping, en een verhaalje „Bets, het Jodinnetje“. Vooris versjes en raadsels. Het blaadje blijft, in zijn eenvoudigen opzet, een aardig en bruikbaar hulpmiddel bij het Evangelisatiewerk;

afleveringen van De Plaatjeskrant, uitgave van het Ned. Chr. Persbureau, verschijnen bij W. Stempher & Co., Deventer. De bedoeling dezer uitgave is bij de steeds sterker wordende behoefte aan illustratie aan de Nederl. Pers datgene aan te bieden, wat overeenkomstig de doeleinden der stichting op dit gebied verwacht kan worden. Elk blad, dat bij de kerknieuwsrubriek iets voor illustratie wil doen, vindt hier plaatjes betreffende Kerkelijk en Geestelijk leven, Chr. Sociale arbeid, Gewijde kunst, Zendingen, Gedankdagen, Dagelijksch gebeuren op kerkelijk terrein. De kop wordt zoo geredigeerd, dat de naam van het blad, dat zich van deze uitgave als bijlage bedient, kan worden vermeld. Het Redactie-adres is bij Ds W. J. Kooiman, Smedenstraat 17, Deventer;

een aflevering van de „Eek wat Wils-Rubriek“ van Van Dam's Internationale Publiciteits-onderneming te Wassenaar, een wekelijks verschijnende periodiek van neutraal karakter met korte bijdragen op allerlei gebied (hoofdartikel, Rijkroniek, Medische Raadgevingen, Vrouwenhoekje, Wetenswaardigheden, Pluimvee, Tuinbouw, Kinderhoekje, Schaak- en Dampproblemen, Vragenbus);

afleveringen van „Ons Reisblad“, orgaan van de Ned. Chr. Reisveren., met artikelen over Lunteren, De Koloniale Tentoonstelling, Herfst in Zwitserland, Roman-tiek en Scheikunde, La Roche, Het karakter onzer N. C. R. V., Onze Septemberreizen, Westfalen, Als de bergen wankelen, Brienz Rothorn, Vereenigingsnieuws;

Maandbericht van de Ned. Afd. v. d. Wereld-bond der kerken, met artikelen over Nathan Söderblom, Petitionnement voor de Ontwapeningsconferentie, Resolutie van de Duitse afdeling, De Zwitserse kerkenbond en de ontwapening, Eerste conferentie van den Raad van Ned. kerken voor Practisch Christendom, Gevolgen van den Oorlog, Een veldtocht voor den vrede.

De Vonk, Onafhankelijk Tweemaandelijksch tijdschrift voor kunst en letteren onder Redactie van Henri Morrien en Willem Egas, (voortzetting van „Het Volkje“) redactie en administratie „Cultuur“, Rotterdam, Claes de Vrieselaan 122a, met artikelen over Johan de Meester, door Henri Morrien, Bibliografie van de boeken van J. de Meester, door P. H. Muller, Salto Mortale, door Willem Egas, Qui non bene distingit, door Jean Stapelveld, Arme Langendijk, door Henri Morrien, Wie durft? door Jan Ubink, Rotterdamse pepties, door H. M., Royaards-anecdotes, door H. M., Kroniek, door Willem Egas.

Ons Vaandel Trouw, uitg. van den Bond van Meisjesverenigingen op Geref. Grondslag in Nederland, met Jaarboekopgaven en Openingswoord op den 13den Bondsdag van Mej. Tj. Torenbeek, refereat van Dr H. A. van Andel, „Javaansche Vrouwen en Meisjes“, van Dr C. Bouma, „Sterkte of Strik“ van Ds D. van Dijk, „Levens-aardeering“, van Dr J. Hoek, „Hout Braef Standt“, van Mr H. Bijleveld „Onze Jeugd en hare genietingen“, van Dr K. Dijk, „Pinksterweelde“, een mooi nummer, met portretten der referenten geïllustreerd.

DE KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te: Gees (Dr.): E. Masselink, cand. te Hoogeveen en J. ten Have, cand. te Zalk.

Beroepen te: Bolsward: R. J. v. d. Meulen te IJmuiden. Gerkesklooster-Stroobos: J. B. Vanhaelen te Hoek. Hoorn (als hulppred.): L. Batelaan, cand. te Bodegraven. Stadskanaal: J. W. Esselink te Doorn. Zalk: J. J. Verleur, cand. te Amsterdam-O.

Aangenomen naar: Bergum: E. Nawijn te Ooster-Nijkerk. Hoorn (als hulppred.): L. Batelaan, cand. te Bodegraven. Nunspeet: J. Tijmes te Westerlee.

Bedankt voor: Marum: A. D. R. Polman te Roden. Voorthuizen: D. de Wit te 's-Hertogenbosch.

Intrede te: Nieuwendam: M. Bouwman. Tekst: Mark. 4:14-20. Nieuw-Weerdinge: M. Kamper, cand. Tekst: 2 Cor. 5:20.

Jubilæa: 1 November: S. Oudkerk te Kralingen (Rotterdam), 40 jaar. 5 November: J. Duijsenda te Groningen, 60 jaar.

Ds H. J. Kouwenhoven Dam, † Zondagmorgen 18 October is te Amerongen, waar hij dien dag zou voorgaan in den dienst des Woords, plotseling op 68-jarigen leeftijd overleden. Ds H. J. Kouwenhoven Dam, emeritus-predikant van de Geref. Kerk te Leiden en wonende te Oegstgeest.

Nieuwe predikantsplaatsen. Door den Kerkeraad der Geref. Kerk van Barendrecht is een begin gemaakt aan de uitvoering van het indertijd genomen besluit, tot het instellen van een tweede predikantsplaats. De vaste vrijwillige bijdragen zijn intusschen nog met f 700 per jaar verhoogd. Het beroepingswerk zal nu spoedig ter hand genomen worden.

Candidaten tot den H. Dienst. Cand. P. Bakker, van Ellewoutsdijk, beroepen predikant bij de Geref. Kerk te Andel (N.-B.), heeft voor de Classis Alm-